

והרה"ג ר' אברהם קוק שי' הוא איש האשכולות בתורה ומדות תרומיות. גם רבים אומרים כי הוא שונא בצע. אולם אהבתו לציון עוברת כל גבול ואומר על טמא טהור ומראה לו פנים כאותו שאמרו חז"ל בפ"ק דעירובין על מי שלא הי' בדורו כמותו ומטעם זה לא נקבע הלכה כמותו. ומזה, באו דברים הזרים שבחבוריו. והרבה התוכחתי עמו, כי אם כונתו רצוי, אבל מעשיו וכו', שנותן יד לפושעים, כל עוד שעומדים במרדס ומחללים כל קודש, ואשר הוא אומר: כי בזה הוא דבוק במדותיו כמ"ש אתה נותן יד לפושעים וכו' – אני אומר כי ע"ז מתוודים, מפני היד שנשתלחה במקדשך, ובנין נערים סתירה ואפילו בבנין ביהמ"ק כמ"ש רש"י.

אמת כי הוחלט גם בוויין לבל לגרום נזק להבטחת הזכויות שנתנו לנו בא"י. ואפילו ח"ו לאחרים, כי יבא הטוב מכל מקום, אבל להגדיל התעמלות פושעים ולהחניפם באופן נבהל לקרות להם שלום עליכם מלאכי השרת וכו' מלאכי עליון. זה מרגיז החרדים באופן שא"א לתארו. גם שיטתו בענין העלאת הנצוצות הוא דרך מסוכן; כל עוד שאינם שבים מפשע, אז הנצוצות אין בהם ממש, ומביא בזה סכנה לנפשות טהורות ונקיות, שיתחברו עי"ז לפושעים בכח יפייתו של יפת; גם סכנה על העוסק בזה, כאשר הורונו רבותינו זצ"ל. והרי החכם מכל אדם עסק בזה, כדרש המדרש לאהובם לאביהם שבשמים, המה הנצוצות הללו, שנאמר ע"ז "היחתה איש אש בחיקו וכו'", ולכן הורונו חז"ל חכמים הזהרו

בדבריכם וכו' ועל החכם מכל אדם אמרו בקשו לגנוז ס' קהלת, הגם שאמרו אח"כ יפה אמר שלמה, ולמה הודיעונו שבקשו לגנוז, והכל ללמוד דעת גם על איש דגול מרובה.

האריכות דברים קשה להעלות על הכתב ולכן אקצר, כי התחלתי בשלום ופעלתי אצל הרה"ג רא"ק שי' ונתן לי כתוב וחתום בחת"י לאמור, שהגם שכוונתו הי' לש"ש, עכ"ז, כאשר שמע שיש ח"ו חלול השם ומיעוט כבוד שמים ע"י לשונות שבספריו, ולזאת למען כבוד שמים הוא מבטל לשונות ודברים הללו.

אח"כ נתראיתי עם הרבנים הזקנים הרה"ג ר' חיים זאנענפעלד, והרה"ג ר' ירוחם דיסקין שי' שיבטלו את קול השופר והחרם והגדופים והם מוכנים ומזומנים לחתום ע"ז, כאשר גם הרה"ג ר' אברהם קוק שי' כתב כנ"ל. אולם הם מוסיפים, שכתבו רק מכתבים לרבנים לדון על לשונות הללו, אם כשרים לבוא בקהל, אך סביבם נסערה מאוד ובלתי ידיעתם נדפס סביב למכתבם את קול השופר והחרם, אולם גם למחות באלו לא חפצו, כל זמן שלא נתבטלו לשונות הזרים והמרים.

והנה גם באלו הקנאים יש הרבה שכונתם לשם שמים, ובהם רבים אשר כרתי עמהם ברית אהבה, כי חברתם נעימה. אולם מבואר בעקדת יצחק פר' פנחס ע"פ לא ברעש ה' וכו' כי לא יתכן דרך כזה. וכשהי' באים בנחת להרה"ג רא"ק שי' בראשונה ג"כ בטוב הי' יכלו לפעול אצלו לבטל הלשונות הללו ולא הוצרך להיות בזיון ת"ח ולהבת אש המחלוקת, ולכל הצדדים נצרך כעת שיבואו

שמה חרדים להתיישב שם, מובן כי נצרך התאחדות כל יראי ה' שמה, למען כי יוכלו העולים שמה להתרכז כראוי ולשמור היהדות לבלי להתערב עם שונים.

ולכן התקרבות השלום נחוצה ביותר ואם כי לא גמרתיו עוד, אבל התחלה עשיתי, וכאשר יבואו שמה בהמשך הזמן רבנים וצדיקים – כאשר הובטח בהאספה בווארשא – המה יוכלו לגמור גם ביתר הפרטים; כי אני שמעתי מהרה"ג ר' אברהם קוק שי' כי איננו לא ציוני ולא מזרחי, אולם בתור רב כללי מוכרח הוא לקרב בימין, והוא יודע כי איש אחד חרדי שיבוא שמה, עולה יותר מהתישבות אלף חפשיים.

גם כל עוד שלא נגמר השלום בשלימות עכ"ז כאשר יחדלו הזלזולים משני הצדדים. הנה הרה"ג ר' אברהם קוק מכיר בבית דינם של הרה"ג ר' חיים זאנענפעלד שי' ור' ירוחם דיסקין שי' – ועוד חושב את זה לדבר מועיל, יען יש לו מגע ומשא גם עם החפשיים, בתור רב כללי. ולכן טוב שיהי' מי שיוכל לעורר אותו באיזה דבר ולענות על רב. מובן, בלי חרפות וגדופים, רק בדרך השלום.

והנה מדברי הרה"ג ר' אברהם קוק שי' הנ"ל תכירו מדותיו – כי הגם שרוב מאנשי עיר הקדושה והרבה מהרבנים עומדים על צדו, עכ"ז חולק כבוד להרבנים הזקנים.

נקראתי להאספה של אגודת ישראל וגם שמה בקשתי שיעסקו בעניני האגודה ולא במחלוקת, כי אני קורא על האגודה, כנסי' שהיא לשם שמים, שסופה להתקיים,

וע"ז נאמר
ע"י דהע"ה:
"דבר שקרים
לא יכון לנגד
עיני"

והגם ששנינו ג"כ מחלוקת לש"ש סופה להתקיים, אולם שם במחלוקת לש"ש שואל התנא: איזה מחלוקת שהיא לש"ש, ומשיב כגון: מחלוקת הלל ושמאי, ללמדנו דעת, כי לנהג מחלוקת לש"ש צריך שיהיו אנשים גדולים כאילו – אולם בכנסי' שלש"ש אין התנא שואל: איזה כנסי' וכו'. והוספתי בביאור לשון התו"כ פ' שמיני ששמעתי מפ"ק של אמוז"ל בשם זקני החי' הרי"מ ז"ל על לשון זה, אשר צריך להיות רגיל על לשון החסידים ובלבבם לקימם, בפ': זה הדבר אשר צוה ה' תעשו, וירא א' כבוד וכו' אותו היצה"ר העבירו מלבבכם ותהיו כולכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום, כשם שהוא יחידי בעולם, כך תהי' עבודתכם מיוחדת לפניו, שנאמר ומלתם כו' מפני מה וכו', עשיתם כן וירא א' כבוד ה'. והפ' אינו מבאר בפירוש מהו זה הדבר שיעשו בני"ג וגם התו"כ מרמז; אותו היצה"ר, ולא פורש מהו. אולם מובא מקודם בתו"כ, מפני מה הקריבו ישראל יותר מאהרן, מפני שיש בידם גם חטא מכירת יוסף ע"ש. והנה אותו יצה"ר, הידוע, הוא המרקד בינינו עדיין והוא עון שנאת חנם כמובא בגמרא, ומשה רבינו ע"ה הכין אז בהתחלת השראת השכינה על כל בתי מקדש שיהיו עד היום האחרון, ולכן עתה בעקבתא דמשיחא צריכים להזדרז למעט המחלוקת והשנאת חנם. וכן שמעתי לפרש המדרש: אוי לנו מיום הדין וכו' אחיהם של יוסף לא יכלו לעמוד בתוכחתו, כשאמר אני יוסף וכו' הרמז שיוסף נתוכח עמם בלשון זה. אמר: הן אמת, אני יוסף עומד בצדקתי ולא נשתנית ע"י מחלוקת, אולם אני שואל,

התו"כ – התורת כהנים. אמוז"ל – אבי מורי ז"ל, בעל ה"שפת אמת".